

ΕΛΕΥΣΙΝΑ
ELEUSIS

ΑΤΤΙΚΗ / ATTICA

The sanctuary at Eleusis was one of the most important cult centres in the ancient world. Here, from the Mycenaean period (1350 BC) down to the end of the 4th c. AD, was worshipped Demeter, goddess of the renewal of nature and the germination of crops, who taught the people of Eleusis how to cultivate the earth and conduct the sacred rituals, the revered mysteries, for which complete secrecy was required.

Eleusis was founded about 2000 BC near the Gulf of Eleusis, on the slopes of a hill at the eastern end of a low range in the south-west corner of the Thriasian plain. During the Mycenaean period it evolved into a strongly fortified city. The Mycenaean megaron that has been identified with the earliest temple of Demeter was built at this period to the north-east of the Classical *Telesterion*.

In the Geometric period, the site of the private houses was occupied by the sanctuary area. The local, rural cult of the goddess acquired a panhellenic character during this same period, about the middle of the 8th c. BC.

In the time of Solon (early 6th c. BC), Eleusis was fully incorporated into the Athenian state, and the eleusinian mysteries were established as an Athenian festival. During the time of Peisistratos (550-510 BC), the sanctuary and the city, to the west of the hill, were enclosed within a strong fortification wall with towers.

After it had been destroyed by the Persians (480 BC), the sanctuary was renovated and new buildings erected, such as the new, large *Telesterion*, and the Stoa of Philo, built on the east side of the *Telesterion* a century later.

The final period of prosperity enjoyed by the sanctuary was in Roman times, when the Roman emperors adorned it with brilliant new buildings, such as the Great Propylaea, triumphal arches, a fountain, temples and altars.

At the end of the 4th c. AD the mysteries went into decline, and the raid by Visigoths under Alaric converted the sanctuary into ruins, after which the cult was abandoned.

Το ιερό της Ελευσίνας υπήρξε ένα από τα σπουδαιότερα λατρευτικά κέντρα του αρχαίου κόσμου, όπου από τη μυκηναϊκή εποχή (1350 π.Χ.) έως το τέλος του 4ου αι. μ.Χ. λατρεύονταν συνεχώς η θεά Δήμητρα, θεά της ανανέωσης της φύσης και της βλάστησης των σιτηρών, που δίδαξε στους Ελευσίνιους την καλλιέργεια της γης και τις ιερές τελετές, τα πάνσοπα μυστήρια, για τα οποία αξίωσε απόλυτη μυστικότητα.

Η Ελευσίνα ιδρύθηκε περί το 2000 π.Χ. στις πλαγιές του ανατολικού λόφου, μιας χαμηλής λοφοσειράς στη νοτιοδυτική γωνία του Θριάσιου πεδίου, κοντά στον Ελευσινιακό κόλπο, και αναπτύχθηκε κατά τη μυκηναϊκή εποχή σε ισχυρά οχυρωμένη πόλη. Την εποχή αυτή χτίστηκε το μυκηναϊκό μέγαρο, που ταυτίστηκε με τον πρώτο ναό της Δήμητρας, βορειανατολικά του Τελεστηρίου των κλασικών χρόνων.

Στη γεωμετρική περίοδο τη θέση των ιδιωτικών οικιών καταλαμβάνει ο χώρος του ιερού. Την ίδια εποχή, στα μέσα του 8ου αι. π.Χ., η λατρεία της θεάς από τοπική αγροτική εορτή αποκτά πανελλήνιο χαρακτήρα.

Στα χρόνια του Σόλωνα (αρχές 6ου αι. π.Χ.) η Ελευσίνα προσαρτάται οριστικά στην Αθήνα και τα ελευσίνια μυστήρια καθιερώνονται ως αθηναϊκή εορτή. Την εποχή του Πεισίστρατου (550-510 π.Χ.) το ιερό και η πόλη, δυτικά του λόφου, περιβάλλονται από ισχυρό τείχος με πύργους.

Μετά την καταστροφή του από τους Πέρσες (480 π.Χ.) το ιερό ανακαινίζεται με την ανέγερση νέων κτηρίων, όπως του νέου μεγάλου Τελεστηρίου και της Στοάς του Φίλωνα, που χτίστηκε στην ανατολική πλευρά του Τελεστηρίου έναν αιώνα αργότερα.

Η τελευταία περίοδος ακμής του ιερού τοποθετείται στα ρωμαϊκά χρόνια, όταν Ρωμαίοι αυτοκράτορες στολίζουν το ιερό με νέα λαμπρά οικοδομήματα, όπως τα Μεγάλα Προπύλαια, τις θριαμβικές αψίδες, την κρήνη, ναούς και βωμούς.

Στο τέλος του 4ου αι. μ.Χ. τα μυστήρια παρακμάζουν, ενώ με την εισβολή των Βησιγόθων του Αλάρικου το ιερό μετατρέπεται σε ερείπια και η λατρεία εγκαταλείπεται.

1. Ναός Προπυλαίας Αρτέμιδος
2. Ρωμαϊκή Αυλή
3. Κρήνη
4. Θριαμβικές Αψίδες
5. Μεγάλα Προπύλαια
6. Μικρά Προπύλαια
7. Πλουτώνειο
8. Μυκηναϊκό Μέγαρο
9. Τελεστήριο
10. Στοά του Φίλωνα
11. Ακρόπολη
12. Μουσείο
13. Ιερά Οικία

1. Temple of Artemis Propylaea
2. Roman Court
3. Fountain
4. Triumphal Arches
5. Great Propylaea
6. Lesser Propylaea
7. Ploutoneion
8. Mycenaean Megaron
9. Telesterion
10. Stoa of Philo
11. Acropolis
12. Museum
13. Sacred House

- Μυκηναϊκή περίοδος Mycenaean period
- Πεισιστράτεια περίοδος Peisistratid period
- Κιμωνία - Περικλεία περίοδος Cimonian - Periclean period
- 4ος αι. π.Χ. - Ελληνιστική περίοδος 4th c. BC - Hellenistic period
- Ρωμαϊκή περίοδος Roman period

THE MUSEUM

The finds from the excavations of the sanctuary and the west cemetery are on display in the archaeological Museum, built in 1889 on the south-east side of the acropolis.

Courtyard. Marble sarcophagus of Roman times (2nd c. AD) with a scene of the hunting of the Calydonian Boar on the front. Also on display are some composite capitals from the Lesser Propylaea, and some marble funeral vases.

Room I. Protoattic amphora (650 BC) with a scene of the blinding of Polyphemos on its neck and the legend of Perseus and Medusa on the body. The “Fleeing Kore” (early 5th c. BC) from the decoration of the Sacred House. The Rheitoi decree relief (421 BC).

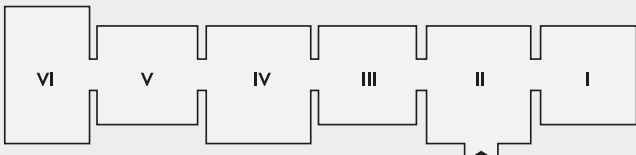
Room II. Headless statue of the goddess Demeter, original work of the late 5th c. BC, from the workshop of the sculptor Agorakritos. Votive reliefs depicting Triptolemos’ mission to spread knowledge of how to cultivate the earth.

Room III. Headless statue of Asklepios, original work of the 4th c. BC. Archaistic statue of a Kore, originally holding a bowl, now lost, containing purification water. Statuette of Poseidon, Roman copy of a work by Lysippos.

Room IV. In the centre of this room are two plaster models depicting the sanctuary in the 6th c. BC (below) and in Roman times (above). Two marble statues of Roman emperors and a statue of Antinoos, the favourite of the emperor Hadrian.

Room V. The larger than life size statue of a cistophorus Kore, in the middle of the room, was one of two Caryatids that supported the roof of the Lesser Propylaea (1st c. BC).

Room VI. The showcases in this room contain pottery and other small finds from the sanctuary and cemeteries of ancient Eleusis. All phases of the life of the site are represented, from Prehistoric times to the Late Roman period. In case 21 are clay and stone kernoi, characteristic utensils of the Eleusinian cults.

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Τα ευρήματα των ανασκαφών του ιερού και του δυτικού νεκροταφείου εκτίθενται στο αρχαιολογικό Μουσείο, που χτίστηκε το 1889 στη νοτιοανατολική πλευρά της ακρόπολης.

Προαύλιο. Μαρμαρίνη σαρκοφάγος ρωμαϊκών χρόνων (2ος αι. μ.Χ.) με παράσταση της θήρας του Καλυδωνίου Κάπρου στην κύρια όψη της. Εκτίθενται επίσης σύνθετα κιονόκρανα των Μικρών Προπυλαίων και μαρμάρινα επιτύμβια αγγεία.

Αίθουσα I. Πρωτοαττικώς αμφορέας (650 π.Χ.) με παράσταση της τύφλωσης του Πολύφημου στο λαιμό και του μύθου του Περσέα και της Μέδουσας στο σώμα του. Η «Φεύγουσα Κόρη» (αρχές 5ου αι. π.Χ.) από το διάκοσμο της Ιεράς Οικίας. Το ψηφισματικό ανάγλυφο των Ρειτών (421 π.Χ.).

Αίθουσα II. Ακέφαλο άγαλμα της θεάς Δήμητρας, πρωτότυπο έργο του τέλους του 5ου αι. π.Χ., από το εργαστήριο του γλύπτη Αγοράκριτου. Αναθηματικά ανάγλυφα που εικονίζουν την «αποστολή» του Τριπτόλεμου για τη διάδοση της καλλιέργειας της γης.

Αίθουσα III. Ακέφαλο άγαλμα του Ασκληπιού, πρωτότυπο έργο του 4ου αι. π.Χ. Αρχαϊστικό άγαλμα Κόρης που κρατούσε αρχικά μια χαμένη σήμερα λεκάνη με νερό για καθαρμούς. Αγαλμάτιο Ποσειδώνα, ρωμαϊκό αντίγραφο έργου του Λύσιππου.

Αίθουσα IV. Στο κέντρο της αίθουσας, δύο γύψινα προπλάσματα που αναπαριστούν το ιερό κατά τον 6ο αι. π.Χ. (στο κατώτερο επίπεδο) και κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους (στο ανώτερο επίπεδο). Δύο μαρμάρινοι ανδρόαντες Ρωμαίων αυτοκρατόρων και άγαλμα του Αντίνοου, ευνοούμενου του Αδριανού.

Αίθουσα V. Το υπερφυσικού μεγέθους άγαλμα κιστοφόρου Κόρης, στο κέντρο της αίθουσας, είναι η μία από τις δύο Καρυάτιδες που στήριζαν τη στέγη των Μικρών Προπυλαίων (1ος αι. π.Χ.).

Αίθουσα VI. Στις προθήκες της αίθουσας εκτίθενται αγγεία και άλλα μικροευρήματα από το ιερό και τα νεκροταφεία της αρχαίας Ελευσίνας. Αντιπροσωπεύονται όλες οι φάσεις ζωής στο χώρο, από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι και την υστερορωμαϊκή περίοδο. Στην προθήκη 21 εκτίθενται πήλινι και λίθινοι κέρνοι, σκεύη χαρακτηριστικά της ελευσινιακής λατρείας.

ΕΛΕΥΣΙΝΑ

ELEUSIS

ΑΤΤΙΚΗ / ATTICA

i T: 210 5543470, 210 5546019

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΔΩΡΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ - ΠΟΠΗ
ΠΑΠΑΓΓΕΛΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΕΥΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ
ΤΕΧΤ: ΔΩΡΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ - ΡΟΡΙ
ΡΑΡΑΝΓΕΛΙ
GENERAL SUPERVISION: ARF,
PUBLICATIONS DEPARTMENT
LAYOUT: EYV ELEUTHERIADI

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr